

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1391

av Monica Green (S)

Målsägandebitråde till dem som behöver det mest

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målsägandebitråde och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

UN women Sverige arbetar aktivt för att stärka kvinnors ställning i samhället och för implementering av FN:s kvinnokonvention. Utsatta kvinnor behöver ett bättre stöd i lagen, inte minst de som blivit utsatta för våld i nära relationer.

Enligt nuvarande lydelse ska ett målsägandebitråde förordnas i det fall ärendet gäller brott enligt 6 kap. brottsbalken, om det inte är uppenbart att målsäganden saknar behov av sådant biträde.

Målsägandebitråde kan dock även utses i andra fall, om det med hänsyn till målsägandens personliga relation till den misstänkte eller andra omständigheter kan antas att målsäganden har behov av sådant biträde.

Målsägandebiträdets uppgift är att ta till vara målsägandens intressen i målet samt lämna stöd och hjälp till målsäganden.

Brott i nära relation innebär en särskilt utsatt situation för brottsoffret. Offret är ofta under hög social press och stark påverkan. Det finns en påtaglig risk att brottsoffret inte vågar medverka under förundersökning och eventuell rättegång, av rädsla för repressalier från omgivningen. Detta är oberoende av brottets karaktär och allvarlighetsgrad.

Utgången i ett polisiärt ärende är många gånger beroende av brottsoffrets medverkan under utredning och rättegång. Ett målsägandebitråde kan vara avgörande för brottsoffrets vilja och mod att medverka fullt ut, och ett målsägandebitråde ger därigenom bättre förutsättningar för en bra utredning. Det är därför även av vikt för den

allmänna rättssäkerheten att ett målsägandebiträde förordnas när den misstänkte och brottsoffret står i relation till varandra.

Vidare har en person som utsätts, eller har utsatts, för brott i nära relation behov av information och stöd för att ta sig ur den destruktiva tillvaron. Information om till exempel stödlinjer, stödgrupper, socialtjänst, läkarmottagningar och kvinnojourer kan vara avgörande för offrets framtid. Genom att förordna om ett målsägandebiträde i samtliga fall när brott begås inom ramen för en relation kan rättssystemet tillvarata detta behov hos brottsoffret.

Avslutningsvis innebär nuvarande lydelse en aktiv handling från brottsoffret för att dennes rätt till målsägandebiträde på grund av särskilda skäl ska tillvaratas. I praktiken åligger det ofta brottsoffret själv eller genom ombud att ansöka om att ett målsägandebiträde utses. Detta är inte rimligt ur ett brottsofferperspektiv. Genom att ändra lagen på så sätt att rätten till målsägandebiträde utgör en huvudregel och inte ett särskilt undantag faller detta ansvar istället på polis och tingsrätt. Därför borde förutsättningarna för en ändring av lag (1988:609) om målsägandebiträde ses över i syfte att målsägandebiträde alltid ska utses i det fall brottsoffret och den misstänkte står i relation till varandra.

Monica Green (S)